

המביא גט פרק ראשון גיטין

מסורת הש"ס

(א) [מסופתא דהלכות
גיטין] (ב) [קדושין ע"ב,
א] [לפי' הוסיף' דיה' אהר
ר' יהודה ג'ל' דתניא,
(ד) חלה ס"ב מ"ב (ה) [שם
לא מלאה' ולכאורה טימא
על דף י"ז: (ו) ג'ל' מריס,
(ז) [כ"ד ע"ג: (ח) [וע'
חוס' מנחות פד: ד"ה
כאן וכו' האר"י ע"פ,
(ט) [ר' חוסי' שנת ס"ה, ד"ה
וע"ה] וכו'.

תורה אור השלם

1. בה אהר י"א
שלמים וכו' רבי' וכו' ג'ל'
וע"ה ונח"ל לא אהר
עוד.
2. ראמור וכו' חג י"ז
בשלו מ"מים ימיה
אשר מצפונה לבית אל
מורחה השמש למסלה
העולה מבית אל ששקה
והקנה ללבוה.
שפטים כא יט

הגהות הגר"א

[א] גט' מימיו למורת
הדך טהרה כו' למעבד
הדך עמלה כו' מ"ג
וכי' כן הוא גי' מוספתא
ויכושלמי וע"ה ע"ס גמ'
כ' ע"ס וכו' מנערתו כן:

וענין לא אהר עוד. סיפיה דההוא קרא הוא: למימרא דעכו
למסנה דארץ ישראל קיימא. בסוף האפוס: מימיו למורת הדך.
הנה משמע לן דעכו קיימא בגבול מורחה של ארץ ישראל משוך
ממקומו לפניה יום או יומים לזד הדורס וכו' במקומו מורחה
לפניה ודך מהלכת מעכו לכיווה היא
גבול מורח לא"י הילך כשמהלך
מעכו לכיווה דהיינו מדרוס לנפון
היו ימיו למורחה הדך: עמלה.
הארץ שהיא לימין המסילה: משום
ארץ העמים. דגורו טומאה על ארץ
העמים: ופטורה כו'. דין חולה
לארץ: עד שיעוד לך כו'. כלומר
לעולם חוקק ימין הדך מעכו ועד
כיווה ארץ העמים אלף א"כ מצא
למקום שיאמר לך נקי כאן הדך
מחזקת ונכנס לתוך א"י קנה וימין
הדך הוא ארץ ישראל: למעבד.
הדך: לנכנס. שם מקום. אלמא
עכו משוכה לזד דרוס וכו' במקומו:
רצועה נפלא. לעולם עכו נאפון
יולדת עוד מעכו לזד כפון והיא מא"י:

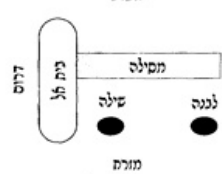
מערב

מזרח

והייב טנא סימנא. אמתיה מתמה
מי חשיבא חדא רעוה לאתנוחי
תנא סימנא עלה: קרא נמי ייב
סימנא. רעוה כפון מסילה: ואמר
רב פפא למורחה של מסילה. ואמר
קרא דקיימא שילה דהא מלפניה
לביט אל כחיי ועל כהך מורחה
השמש אמסילה קאי. שילה מלפון
לביט אל ונמורחה של מסילה
וכדומה של לנציה:

מערב

מזרח

המביא גט בפניה. שנכתב
בפניה וקא ס"ד דננהרית דארץ
ישראל קאמר: כמביא כארץ
ישראל. כאילו מביאה דרך יבשה
ואין לך לומר פני נכתב:
ופניא אידך כמביא כהוה לארץ.
שהנה אין לו מורת יבשה לכל
הארץ: עפר חולס לארץ
הנה בפניה לארץ. וזרעו בפניה וזמא. והפניה של חרס היא
ואינה לריכה לניקב אס הינה מונחת בקרקע כדאמר במנחות
(דף פד:): חייב כמעשר ובשביעית. שהנהר שגאון ישראל הרי
הם כארץ ישראל: גושש. מגששת בקרקע שאין המים עמוקים:
ע"כ. של עך נקוב המונח על גבי יתדות: כאן למחלוקת רבי
יהודה ורבנן. לרבנן איירא כמאן דמנחא דמי ולרבי יהודה
לא מייחב כמעשר מדאורייתא עד דמנחא אחרעא:
העשויה

דפליג א"ת דבהדיא קמי תנא קמא כל דמו ופוסק הס' ר"ת כר' יהודה דנמתין דהס' כל לפרש ומיהו שמה רבנן דברייתא שיקר
והו' ר' יהודה דנמתין יחיד במקום רבים דברייתא וכהא' גיונא איכא בפרק קמא דסוכה (דף ד"ה): ע"כ נקוב. פירש
בקונטרס דפניה לעיל של חרס ואינה לריכה לניקב אס הינה מונחת בקרקע כדאמר' במנחות אבל ע"כ ע"כ נקובה
ונראה דר"י'ו ו'מסוף פרק כל הקרבנות (מנחות דף פד:): דאמר תנא חרס שגב ושבחורבה שבפניה ושבצ"ץ מביא וקורא וזמא אידך
מביא ואינו קורא ומתי ע"כ אע"כ לא קשיא כאן נקוב חרס כשאינו נקוב פניה אספיה נמי לא קשיא כאן בשל ע"כ ואלן
בשל חרס ומללא משני בפניה כאן נקובה כו' מכלל דשל חרס אפי' אינה נקובה היא נקובה ואחא לאשמעינן מדוס אחר
בפניה שאינו ע"כ וקשה לפירושו דאמר לקמן בפ"ב (דף כ"ה): כתבו על חרס של ע"כ נקוב כשר משמע דחרס בעי נקובה
דאי לאו הכי מאי רבותא הוא נקוב טפי מבשאינו נקוב ומשמע נמי דע"כ של חרס הוא ורבינו שמואל ב"מ הביא מתוספתא
דשביעית ו'דמיתא העומן את הלוח בשביעית ר"מ אומר דרך ארץ טומא בע"כ שלא יאמא ו'אע"פ שאין ראה לדבר וזכר לדבר ונתת
בכל חרס וכו' אלמא קמא ע"כ של חרס הוא ונראה לר"ת להפך דשל חרס בעי נקובה ושל ע"כ לא בעי נקובה שהוה מתחלה יותר מן
החרס ואפי' שפיר דקמא פניה היא של ע"כ ובמנחות (דף פד:): נמי מוכח דקאמר כאן בשל ע"כ בשל חרס שמוכר חמלה אחרו שמיא
וקורא כמו שמוכר כ' משני הס' אגב וחורבה וע"כ והלא לא מצי לשנוי כאן בשל חרס כאן א"כ כאן נקובה כאן בשאינה
נקובה כדמשני הס' דמי דהיא דלמיה גוששת לר' יהודה מדאורייתא חו"ל לענין מעשר חשיבא נמי חו"ל לענין גט היינו משום כיון דשם חו"ל
על המקום ג'ל' פני נכתב ו'אע"כ דשמיא וגמירי כד' השולח ולקמן דף כ"ה. אמר' אין כותבין פרוזבול אלף על ע"כ נקוב ומוקי לה
דמנחא אסרי ויה דקאמר הכא עד כאן לא קאמר רבנן אלף בפניה משמע דבע"כ לכ"ע לא היו כמחזיק דמיהא בעלמא הוא והא דאמר
בשנת בפרק המזלזל יין (דף פ"ה): הוי פריפסא דמנחא אחרעא ואחא אסרי חייב משום חולש היינו מדרבנן כדפי' הס' בקונטרס:
כל

הבי' גרס' בתוספתא מימיו אטורה הדרך. ולא גרס' וימיו
דכין שהולך מעכו לכיווה לעולם ימיו הו' למורת הדך
ומיהו י"ל דפעמים הדרך מתקנס ואין ימיו למורת: ויהי' תנא
סימנא הבי'. פי' בקונטרס ומי חשיבא חדא רעוה לאתנוחי כה
סימנא וקשה וכו' אין לנחל לציין

גבולי ארץ ישראל ועוד מאי ראה
מיימי מרב פפא דאמר למורחה של
מסילה הס' יהיב קרא סימנא
לשילה אנה היא על ידי מסילה
ומפרש רבינו שמואל דלאו אשתיא
פריך אלף אכרייתא דקמי למורח
הדרך ולמעבר הדרך וכו' דבר
מועט כמו דרך שייך למימנו צו מורחו
או מעברו דהוה ליה למימר מימיו
למורח קמא וימיי' מדבר פפא
דאמר למורחה של מסילה דמוכר
מורח אמסילה: הא רבי יהודה
הא רבנן. אע"כ דקרקעית המים
היא כארץ ישראל גרע הכא ממנועלת
לעיל ואס' תאמר ומה ענין גט
אל משרש אטו המנה גט בעליה
כארץ ישראל יחשב כמביא כהוה
לארץ משום דעפר הכא שם מחולה
לארץ עפר ממעשר ואומר ר"י דלא
דמי דעליה קרקע שחתמה צר
וצריה היא ור"י להחייב כמעשר
ושביעית מה שאין כן בפניה:
אמר ר' יהודה איסתי. משמע
דאימתי דר' יהודה צא לחלוק
ואס' תאמר בפרק חלון (עירובין דף
פ"ה): וזכר נורר ופסידין דף כד: אמר
ר' יהושע בן לוי כל מקום שאמר
ר' יהודה אימתי ובמה אינו אלף
לפרש ור' יוחנן אמר אימתי לפרש
ובמה לחלוק אלמא לכ"ע אימתי
לפרש וי"ל דר' יומיה דהכא סבר
כמי צר חמא דלית ליה בפרק זה
נורר (שם דף כ"ה). דלפי' אימתי לחלוק
ולפי' לא גרס' בשמעתין אמר ר'

יוחנן ע"כ נקוב המונח על גבי יתדות כאנו למחלוקת ר"י ורבנן
כמו שכתוב במקמא ספרים דר' יוחנן אית ליה אימתי לפרש אלף
אמר רב הונא ואית דגרסי ר' יואל דלמיה צריב ספרים ועוד י"ל
דנראה כספרים דגרסי בפ"ה חלון (עירובין דף פ"ה): כל מקום שאמר ר' יהודה
יהודה נמשנתו אימתי ובמה כו' דדוקא נמשנה אימתי לפרש אבל
דברייתא לא ותר' תנאי אליבא דר' יהודה והכא דברייתא היא דהא
נמשנה במסכת חלה (פ"ב מ"ג) לא מסיים כה אלף אין הספיה גוששת
פטורה כדמסיים חלה ונהי דנמתין' דלחל כה לפרש דברייתא כה
לחלוק אלף קשה חלון ונפרק זה נורר פריך מנח דברייתא
דקמי וחכ"א ומוכח דברייתא דנמתין' נמי אחא לחלוק וי"ל דהוה
מצי לשנוי ההוא תנא אחרעא הוא דנמתין' לעולם צא לפרש אלף
משום דמשנת תנא נהדיא קא משני ההיא ר' יהודה משום ר' טרפון
היא דמנח כו' וכן י"ל דדוקא נמשנה אימתי לפרש דפי' כפי' הס' (דף
פ"ה). תניא וסברו מלמד שכל דמו חייב לכסות מלאן
אמר דם הניחו כו' אמר ר' יהודה אימתי בזמן שאין שם דם אלף
הוא וטעמא דר' יהודה מפרש הס' דקסבר דמו מקלף דמו וע"כ

דפליג א"ת דבהדיא קמי תנא קמא כל דמו ופוסק הס' ר"ת כר' יהודה דנמתין דהס' כל לפרש ומיהו שמה רבנן דברייתא שיקר
והו' ר' יהודה דנמתין יחיד במקום רבים דברייתא וכהא' גיונא איכא בפרק קמא דסוכה (דף ד"ה): ע"כ נקוב. פירש
בקונטרס דפניה לעיל של חרס ואינה לריכה לניקב אס הינה מונחת בקרקע כדאמר' במנחות אבל ע"כ ע"כ נקובה
ונראה דר"י'ו ו'מסוף פרק כל הקרבנות (מנחות דף פד:): דאמר תנא חרס שגב ושבחורבה שבפניה ושבצ"ץ מביא וקורא וזמא אידך
מביא ואינו קורא ומתי ע"כ אע"כ לא קשיא כאן נקוב חרס כשאינו נקוב פניה אספיה נמי לא קשיא כאן בשל ע"כ ואלן
בשל חרס ומללא משני בפניה כאן נקובה כו' מכלל דשל חרס אפי' אינה נקובה היא נקובה ואחא לאשמעינן מדוס אחר
בפניה שאינו ע"כ וקשה לפירושו דאמר לקמן בפ"ב (דף כ"ה): כתבו על חרס של ע"כ נקוב כשר משמע דחרס בעי נקובה
דאי לאו הכי מאי רבותא הוא נקוב טפי מבשאינו נקוב ומשמע נמי דע"כ של חרס הוא ורבינו שמואל ב"מ הביא מתוספתא
דשביעית ו'דמיתא העומן את הלוח בשביעית ר"מ אומר דרך ארץ טומא בע"כ שלא יאמא ו'אע"פ שאין ראה לדבר וזכר לדבר ונתת
בכל חרס וכו' אלמא קמא ע"כ של חרס הוא ונראה לר"ת להפך דשל חרס בעי נקובה ושל ע"כ לא בעי נקובה שהוה מתחלה יותר מן
החרס ואפי' שפיר דקמא פניה היא של ע"כ ובמנחות (דף פד:): נמי מוכח דקאמר כאן בשל ע"כ בשל חרס שמוכר חמלה אחרו שמיא
וקורא כמו שמוכר כ' משני הס' אגב וחורבה וע"כ והלא לא מצי לשנוי כאן בשל חרס כאן א"כ כאן נקובה כאן בשאינה
נקובה כדמשני הס' דמי דהיא דלמיה גוששת לר' יהודה מדאורייתא חו"ל לענין מעשר חשיבא נמי חו"ל לענין גט היינו משום כיון דשם חו"ל
על המקום ג'ל' פני נכתב ו'אע"כ דשמיא וגמירי כד' השולח ולקמן דף כ"ה. אמר' אין כותבין פרוזבול אלף על ע"כ נקוב ומוקי לה
דמנחא אסרי ויה דקאמר הכא עד כאן לא קאמר רבנן אלף בפניה משמע דבע"כ לכ"ע לא היו כמחזיק דמיהא בעלמא הוא והא דאמר
בשנת בפרק המזלזל יין (דף פ"ה): הוי פריפסא דמנחא אחרעא ואחא אסרי חייב משום חולש היינו מדרבנן כדפי' הס' בקונטרס:
כל

